

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csíhás Benő-utca 91. szám.
Kiadó hivatal: Oblát Karoly könyvnyomdája.

Feloldó szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

Regisztráltak minden vasárnap és csütörtökön.

A bácskai választások előtt.

Mikor 1896. október 28-án Széchenyi Józsefet Zombor szab. kir. város országgyűlési képviselőjévé megválasztották, a »Zombor és Vidéke« volt az a lap, mely arra figyelmeztetett, hogy mily nagy hiba egy jelentéktelen ismeretes öreg urat képviselőül választani.

Azóta hallgattunk, nem beszéltünk róla, nem kritizáltunk. De most, hogy az 5 évi ciklus lefolyt, meg kell vizsgálnunk működését.

Erről valóban difficile est satyram non scribere. Ha oly képviselőnk lett volna, aki egyenesen ellenünk agitál, az sem érhető volna el kevesebbet, mint Széchenyi József.

Kezdjük mindjárt ott, ahonnan ő jött, a törvényszéken. Mi az oka annak, hogy bár 1897-ben 600000 koronát, 1898-ban ugyancsak annyit, 1899-ben 192000 forintot, 1900-ban ugyanannyit, tehát 4 év alatt 2 és fél millió forintot fordított az igazságügyi kormány építkezésekre és ezek az építkezések mindenütt megkezdettek, mi Zomborban 10 éve hiába sürgeljük a törvényszéki palota építését. Pedig, ha valaki, a ugy képviselő ur, mint volt törvényszéki elnök, ismerhetné a bajok okát és nagyságát. De ő azt tartja, hogy kényelmesebb a hatalom árnyékában hűsölni és a jól megérdemelt nyugalmat élvezni, mint sürgetni és informálni. Igaza van a t. képviselő úrnak, de akkor ne vállaljon mandátumot.

De mennjünk tovább. Behozták a közigazgatási tanfolyamokat, Bács megye és Zombor, mint az ország II. megyéje joggal várhatta, hogy idehelyezik a tanfolyamot, de hala képviselőnk bölcsességének, ettől is elcsúszott. Mennjünk tovább; 1897-ben ugy 98-ban szerencsésen elvesztettük a vasuti osztálymérnökséget; mellé estünk, midőn a katonai honvéd intézetek elhelyezéséről volt szó, a gombosi vagy bajai áthidalás 5 év óta nyugszik; szóval: vagy hátrafelé mentünk vagy stagnálunk.

Dicsekedve halljuk, hogy az iparosok támogatására kieszközölt állami segélyt. No ugyan ezzel kár dicsekedni, mert eltekintve attól, hogy minden bácskai város iparosai állami subventiót kaptak, — de mikor Zombor legkevesebbet kapott — ezt érdem gyanánt még felhozni, kissé merészségre vall. De különben is ezt a pangásban levő iparos osztályon III. osztály kereseti adó címén duplán bevasalják.

Köszönjük az ilyen ajándékot.

Csak egy dolog történt, min hónapok hosszat eldicsekedtek laptársaink: a főispán báró sítottatott. És ugyan miért?

Apropo: főispán. Vajjon nem különös-e, hogy 14 bácskai képviselő közül csak egyetlen egy jöhet mint főispán kombinációba! Természetes dolog, hogy hisz a többiek vagy tudatlanok, vagy kényelmesek, vagy pedig az ismeretlenség homályában rejtöznek.

És ily szomorú tapasztalatok után, midőn azt láttuk, hogy képviselőink egyáltalában mit sem törődnek a közlél, vajjon mit tesz Bácska t. választópolgársága? Vajjon gondol-e arra, hogy ez már tovább ugy nem mehet? Vajjon gondol-e arra, hogy oly férfiak kezébe tegye le a képviselést, kik nemcsak tudnának, de akarnának is ezerféle bajunkon segíteni. Nem! Mig másutt igyekeznek országos nevű férfiakat, hatalmas befolyásos képviselőket arra bírni, hogy a város és kerület képviseletét elfogadják, addig nálunk penzionált főszoigabírák, kiérdemelt törvényszéki elnökök, cliens nélküli ügyvédek a jelöltek.

Csak előre t. uraim, 14 választókerület az ország 70000 birka-türelmű polgára, sóvárogva várja, hogy önök őket képviselni kegyeskedjenek.

De akkor t. választó polgárok, ne panaszkodjanak a képviselők tehetlenségére miatt, tessék fatalistikusan húzni az igát, legyen meg a te akaratod ó szent nép, hisz te boldog vagy, mert jól megérdemelt nyugalomhoz juttattál egy pár uri embert.

St. H.

Államosítás.

— Tekintettel a bácskai viszonyokra. —

Közeledik a közigazgatás államosításának keresztülvitele. A minisztériumban már nagyban dolgoznak a tervezeten s még ez év őszén keresztülviszik, hogy a megyei autonóm közigazgatás az államiság új alapjára leend fektetve s ezen az alapon helyesebb irányban tovább fejlesztve, mint eddig.

Zombort, mint a megye székvárosát, élénken érdeklí az államosítás, épen azért mert városunkban van a megyei közigazgatás központja. S ha a különféle tényezőket összevetjük, végeredményben örülnünk kell, hogy a megye kezéből kisiklik az autonóm közigazgatás. Mert a közigazgatás eddig, régi formájában nem volt sem jó, sem megfelelő. Számos beteges kinövése volt az autonóm rendszernek, melynek árnyékában szemérmetlenül huzódott meg a klikk, onnan intézve az autonóm hatáskörbe eső ügyeket. Az államosítás meg fogja szorítani a köröket, melyen belül valaki haláskört nyerhet.

Vajjon eddig a qualificatio, a tudás, szorgalom és érdem érték e a közigazgatási pályán nálunk csak egy garast is.

Bátran kimondhatjuk, hogy nem. A proteciónak, a sógorsógoknak s a rokoni tekinteteknek korát éltük, láttunk senkiket nagygyá lenni, valamely ismeretb gentry név agése alatt, láttunk botrányos panamákat, aljas dolgokat eltussolni, mert a familiaris tekintetek a felebbvalókat is eltussolásra kényszerítették. A rendszert, az egész közigazgatást gyűlöltté és utáltá teték az által, hogy klikké alakították át a hivatalnokai kart, mely mint a vizek fenekén élő hínár szárai, össze-vissza volt bogozva és akaszkodva, egy egymásba olvadt klikket képezve, mely kényeskedve szerint intézkedett saját teendői felett s mely mindent megtett inkább, mintsem lelkiismeretesen törődött a köz érdekeivel.

Remélhetőleg azt fogja kipusztítani az államosítás. Nehéz dolog lesz, mert a közigazgatás Augias istállóját nehéz kitisztítani. E feladatra az államosítás nagy folyójára van szükség s még akkor is jó időbe kerül, míg a sok lerakódott salakot elhordania lehet.

Az államosítás után talán majd nem lehet oly könnyen a közönségre oktrojálni grata personákat, kik pedig érdem nélkül szükölködnek. Talán megnyug-

vást találhatunk abban, hogy a sógor-ság, rokonság, pajtáság, még nem qualificált komoly hivatalokra, talán elérjük, hogy lassanként kipusztul a klikk szajzleji kigyógya, mely nemcsak a közigazgatást, de a városnak és megyének társadalmi életét is megmetélyezte.

Komoly, munkás hivatalnokai karl fog az államosítás megteremtési, nem olyanokat, kik 11 órákor mennek be a hivatalba, hogy ott egy pipa dohánnyt kiszivna, a szokások 1—2 pohár sörhöz siessenek. Hivatalnokok lesznek azután, kikre felelővők felügyelni fognak, s kik joggal félhetnek az ellenőrzéstől, mert az ellenőrző közegek sem atyafiák, sem pajtásai nem lesznek.

S ha így rendesebb kerékvágásba jut a megye közigazgatásának döcögő szekere, akkor az államisítás halhatatlan vívmányként fog előttünk feltűnni.

Reméljük, hogy így lesz. Jövel tehát államosítás.

Szilágyi Lajos.

Panaszok Zombor város vagyongyógyezése körül.

Majdnem naponta kapunk értesítéseket azon halhatlan visszaélésekről, melyek a városi administratio körül történnek. Es amint értesülünk a város polgármesterének is van ezen visszaélésekről nemcsak privát, hanem hivatalos tudomásra is. Mi ez ügyeket nem óhajtjuk addig szelvezetni — nem akarunk a rud elé vágni — várjuk, de már türelmetlenül várjuk, hogy mely intézkedést fog a város feje ez ügyben tenni. Nemcsak utcahosszat beszélük — de a kir. járásbíró előtt per során beismerést nyert azon állítás, hogy a városi szolgák ruhazásálatásánál egyes hivatalnokok mily és mennyi öltözet ruhákat kaptak a szállítótól; a fölött tárgyal a bíróság, hogy igaz-e, hogy a szállító öreg ruhákat kissé felrússítva szállított a városnak újak gyanánt. sőt a belügyminiszteriumhoz panasz feljelentés is ment volna ez ügyben. Szóval mi erről még hallgatunk, mert nem hiszünk, nem merjük feltételezni a mi városi tisztikarunkról — hogy egy is lenne közöttük, aki ily módon a megvesztegetés céljának engedett volna. Sokkal jobb véleményünk van róluk, semmint azt feltételeznék, hogy ily csunya gschetellesekkel foglalkozniának. Ep ezért függesztjük felítéletünket.

Újabb meg az a panasz merült fel, hogy a toronyórák rendben tartása, illetve kezelés és javítását minden nyilvános árlejtés után adják ki. Az árlejtésre való meghívást akkép történik, hogy egy városi szolga körözi a meghívót. Az idén azonban két óras meghívást sem kapott, holott a város érdeke az lenne, hogy minél számszerűbben vegyenek részt az árlejtésben. Az árlejtésben 3 óras és egy szerkovács vett részt. Kiadták a kikiáltási áron 640 koronáért, míg az előző esztendőben 240 koronáért adta ki a város e munkálatokat. Állítólag az egyik vállalkozó szelmelet 25 korona sápot adott volna, hogy álljanak el az árlejtéstől. Azután pedig, mind akik jól végezték dolgukat, nagy murit csaptak egy koromban. Persze, így lett a város közpénzéből.

Hát mi ezt nem tudjuk, ezt nem is állítjuk, hogy így volt; de igenis állítjuk, hogy városunk 400 koronával fizeti meg a s z ú k b e k ö r b e n tartott árlejtést! Ehhez pedig commentar nem kell.

Az adók kezelésénél pedig oly megdöbent manipulatók történnének, a melyek ha valók lennének, ugy a nyomdáfesték nem lenne elég arra, hogy azt elég

sütöt és megbélyegző szóval tudnánk illetni. Mi ezt sem hiszük, mende-monda beszédre, egyoldalú információkra nem adhatunk teljes hitelt, de jelezzük, hogy a legéberebb figyelemmel kísérjük ez ügyet és ha hivatalos adatokkal e vádakat legparányibb része beigazolást nyerne, amit mi ugyan kétlünk, úgy azt teljes meztelenségében fogjuk tárgyalni. Mert pusztuljon minden, de a becsület és igazságot elveszni nem engedjük, egyesek netán hibájáért egész tisztikart megbélyegezni nem engedjük. A tisztikar becsület, tiszteletet érdemel és egyesek miatt az összeségre vádat emelni nem engedünk.

Végül bizonyos nagyképu uraknak csak azt mondjuk — akik azt állítják: „no ez még sem szép az újságba kiírni” — hát mondják meg nekünk, megengedhető, szép dolog ily megbotránkoztató dolgokat elkövetni?

Mióta ítélik el a bírót és nem a tettest?

Hirek.

* **Kinevezés.** Ránovics Ferencz Ó-Becse járási állatorvossá lett kinevezve.

* **Térzene.** A zombori zeneiskola növendékeiből alakított fúvózenekar ma vasárnap délelőtt 11 órákor a korszón terezenét tart.

* **Vörös kereszt egyet Zomborban.** Mint mult számunkban jeleztük, a vörös kereszt egyet felkérte Latinovics Géza országgyűlési képviselő, hogy a városi közt Zomborban is szervezze a vörös választmányt. Latinovics Géza f. hó 27-én óhajtja ezt Zomborban keresztül vinni. Erre vonatkozólag a város polgármestere a következő meghívókat bocsátotta ki: A magyar szent korona országainak vörös kereszt egyete végtér értesítés szerint felkérte Latinovics Géza országgyűlési képviselő, egyesületi főmegbízott helyettes urat, hogy a Zombor városi választmány újja alakítása iránt közben járnai és a központi igazgatósága képviselőletében megjeleni sziveskedjék. — A főmegbízott helyettes úr készséggel vállalván el e megbízást, folyó hó 25-én azaz esütörtökön esti 7 órákor Zomborba érkezik: 26-án reggel és délután teszi a látogatásokat és 27-én délelőtt 10 órákor a városházának nagytermében az e tekintetben szükségeseknek megtehetése végett az érdeklődőket értekezletet fog tartani. Mindezeknél fogva tisztelettel van szerencsém felkérni, hogy ezen nemes czél iránt érdeklődve ezen értekezleten megjelenjen és azon a kérdésküemberbaráti czél előmozdithatásá céljából részt venni sziveskedjék.

* **Pályázat Gyalakoy Rozália-féle ösztöndíjra.** Zombor szab. kir. város közönsége mint a Gyalakoy Rozália-féle ösztöndíj alapítvány kezelője az említett alapítványnál az idő szerint üresedésben levő 2 (két) és egyenként évi 900 koronával javadalmazott ösztöndíj helyére pályázatot hirdet. Az ösztöndíj elnyeréséért zombori illetőségű és születésű róm. kath. vallású, szegénysorsú és jó erkölcsi és jó tanulmányi előmeneteli zombori gimnáziumi tanuló pályázhatnak. Ezen kellékekkel egyaránt bíró több pályázó közül annak van előnye, aki magasabb osztályba jár. Felhivatnak a pályázási számdékokozók, hogy születési anyakönyvi kivonattal iteni illetőséget és vagyonviszonyokkal igazoló hatósági bizonyítványval és végül az utolsó tanévről szóló iskolai bizonyítványval felszerelt folyamodványukat folyó évi augusztus hó 10. napjáig bezárólag a városi tanácsnál annál is inkább nyújtsák be, mert az elkészetlen beadott és kellően fel nem szerelt folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

* **Zászlószentelés.** Az adai önkéntes tűzoltó-egylet folyó évi augusztus

hó 4-én zászlószentelési ünnepélyt rendez. A zászlóanya Bezeredy Isváné urasszony lesz. Az ünnepély sorrendje: Augusztus hó 3-án: 1. Vendégek fogadása a vonatnál és hajónál. 2. Este 8 órákor faklyamenet és szerenádé öngnagsága a zászlóanya urasszony lakása előtt. 3. Utána ismerkedési estély Nagy Gergely vendéglőjében, Augusztus 4-én: 1. Reggeli 5 órákor riadó. 2. Fél 8 órákor gyűlekezés a városháza udvarában és elindulás a zászlóanyához. 3. 9 órákor szentmise hallgatása a róm. kath. templomban. 4. Utána a Kelemen-téren zászlószentelés és a zászlószegek beverése, amely alkalommal lesz a fogadalom ünnepélyes letéle. 5. Délután 1 órákor társas ebéd. 6. 4 órákor tűzoltói gyakorlat a városháza udvarán, mely után az 5 és 10 éves szolgálati érekek kiosztása. 7. Este 7 órákor kivonulás az epreskerbe táncvigalomra. Beléptidij a táncselyhez: személyjegy 1 korona, családijegy 2 korona 40 fillér. Tűzoltók egyenruhában beléptidiját nem fizetnek.

* Tanulók felvétele a zombori felső kereskedelmi iskolába.

A tanuló beriatása szabályszerien csak szeptember hó 2, 3, és 4-én történik tekintettel azonban arra hogy az alsó és középső osztályba 40—40, a felsőbe pedig legfeljebb csak 30 tanuló vehető fel az igazgatóság a beriatási könyvtári és értesítői díjakkal összesen 7 koronának lefizetése mellett a tanuló felvételt már az iskolai nagy szűm ebemis biztosíthatja. A felső kereskedelmi iskola három osztályból áll, az alsó (I) osztályba oly tanuló vétetnek fel, akik a gimnázium, reál, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el a felső (III) osztály tanuló a tanév végén a vallás közoktatási és a kereskedelmi miniszterek biztosai jelenlétében érteletési vizsgálatot tesznek. A helybeli tanuló évi tandíja 40 korona, a vidékiek 60 korona, amely előleges felvétel részletekben is lefizethető; ezenkívül fizetendő beriatási díj fejében 4 korona, a torna és vivás tanításáért félvönként 2 korona, az ifjúsági könyvtárra 2 korona és az értesítőre 1 korona, szegényi sorsu jeles tanuló teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen láttatnak el. Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást és szivesen ajánl vidéki szülőknek tisztességes családokat, amelyek tanulókat havi 36—60 koronáért teljes ellátásra elfogadják. Zombor 1901. évi július hó. Az igazgatóság.

* **Öngyilkosság.** Prg.-Szt.-Ivánon Horn Márton 76 éves földműves kocsi saraglya lánczával a padláson felakasztotta magát. Tettének oka elmezarav volt.

* **Jégeső.** E napokban az ó-moroviczai határ legnagyobb részét a jég teljesen elverte. Sok termés biztosítva volt.

* **Jégeső Jankovácson.** Jankovácson — mint nekünk onnét írják — f. hó 13-án részleges jégeső volt, mely az ugynevezett „kis erdő” szőlőkben nagy kárt okozott.

* **A legszebb zentai leány.** A zentai kereskedő ifjak által rendezett szépségversenyen a népszavazás eredménye az, hogy a legszebb leány Zentán Kor Zelmá kisasszony.

* **Megszüntetett csőd.** A zombori törvényszék Kohl Henrik verbászi mészáros ellen annak idején elrendelt csődöt megszüntette.

* **Ügyvédi kamara.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Bárdos Lipót ügyvédet, Zenta székhellyel az ügyvédekről vezetett lajstromba felvette és hogy Bodrogi Gyula bajai lakos ügyvédet, az ügyvédségről való önkéntes lemondása következtében az ügyvédek lajstromából törülte és végül, hogy Kár-

mán Sándor ügyvéd irkáját Zsabyáról Titele, dr. Róza Miksa ügyvéd pedig O. Beeséről Bács-Petrovozellőra tett át.

* **Meghívó.** Vettük a következő meghívót: Meghívó. Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy kerti helyiségemben folyó évi július hó 21-től kezdve, (ugy mint azelőtt is) minden vasárnap kerti táncvigalmat rendezek, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívom. Jó ételek és italok kiszolgáltatásáról gondoskodva leszek. A zenét egy helybéli közkedvelt cigányzenekar szolgáltatja. Belépti díj nincs. A n. é. közönség minél számosabb látogatásáért esd Buniy András, vendéglős.

* **Nagylelkű adomány.** Nagy Béla — bodrogh-monostorszeghi plébános, — aki már igen szép összeget adott valálási és emberszeretett céljaira, nem rég ismét egy földterületet adott a b. monostorszeghi templomnak alapítványkép. Jelenlét a Kálváriát hájajta kápolnává átalakított, és a templomot vasráccsal kívánja körülvédeni. Boldog az a hitközség, hol ilyen plébános van.

* **Öngyilkos fiu.** Pacséról írják Keszér János, Szitágyi Lajos fűszerkereskedőnek 13 éves inasa tegnap délelőtt főnökének udvarában egy gerendára felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka az, hogy apja és főnöke hunczuságaiért megdorgálták és ezt nagyon a szívére vette.

* **Örült ember.** Lendenbach János bács-doroszlói lakoson az elmezavar tünetei mutatkoztak már egy hónap előtt. Eldíge neje felügyelete alatt volt, a legutóbbi időben azonban közveszélyessé vált, úgy hogy elszállításra íránt kellett intézkedni. Elszállításra a közelben lakók legnagyobb örömére, kiket folytonos rettegésben tartott, a napokban fog megtörténni.

* **Birkalopás.** Nikóliés Milos zentai földbirtokos tanyájáról mult pénteken viradóra elloptak 22 drb birkát. A lopást úgy követték el, hogy kiásták az akol hátsó falát s szép csendesen kieresztgették a birkákat.

* **Tennis-bál Apatinban.** A „Tennis-Club Apatin” folyó hó 13-án igen sikerült zártkörű bált rendezett a Polgári Casinó nagytérképében, Apatin színe-jára jelent meg a kedélyes mulatságon, mely csak a reggeli órákban ért véget. Bár a sport egyesület még zsenge korú, már is az intelligencia, sőt a polgári osztály szimpatiajával is találkozik. Az apatiniak örülnek ennek az egyesületnek, mert látjuk, hogy ezáltal is az az erős lánc mely évtizedekig, az intelligencia és a polgári osztály között, határt vont, mindjobban lazul, úgy szólván egyenest most őket. A bálon jelen voltak a z o n y o k : Amann Rozsika, Amann Rozika, Balás Leona, Balás Margit, Fronius Gizella (Versecz), Fronius Valentina (Versecz), Ibisits Élla és Széfa, Kék Sarolta, Rátai Blanka és Nelli, Rosner Juliska és Elza, Radics Nelli (Baja), Tessényi Bella, Thum Sarolta és Zsutory Mariska. A s z o n y o k : Amann Bálintné, öz. Amann Ignáczné, Bokor Róbertné, dr. Bruck Mórné, Balás Viráczné, dr. Bőbenné (Mária Nostra), Ibisits Ignáczné, dr. Kék Lajosné, Keleti Lajosné, Rosner Emilné, öz. Somogyi Lászlóné, öz. Schmausz Antalné, öz. Zsutory Gáspárné.

* **Szerencsétlenség.** Szevancev István, zombori lakos, gépész, a zarkováci szállásán eséplés közben vigyázatlanság folytán, ballábával a gép kerekei közé jutott — mely azt összezúzta.

* **Nagy szerencsétlenség történt** hétfőn reggel a felső-bácskai Mazurics-pusztán, ahol folytatni akarták a megkezdett eséplést. A fűtő, Palai István, aki előző nap éjjel részegen tért vissza a pusztára, hajnali 2 órakor az illásság miatt nem volt képes a géphez állni, emélfogva az öregbérés, aki a személyzetet fölébresztette, egy béringsyereket küldött ki a géphez, hogy az fűtőn és. Reggel öt óra előtt kiment a gépész is, hogy a gépet megindítsa. A mint a gőzmérőre nézett, az nagyon csekély gőzmennyiséget mutatott, mindennek dacára a gőzlelepeken erősen jött ki a gőz. A gépész azt hitte, hogy vasárnap a szelepeken habrállt valaki és emiatt el vannak romolva, fölment a gépre, hogy azokat megigazítsa s egyuttal ráparancsolt a fűtőgyerekre, hogy erősen túllájen, amit a fűtő teljesített is. Minátt a gépész a gép tetején foglalkozott, egyszerre hatalmas durranás történt és a kazánnak egész elejét és egyik oldalát kivágta a gőz. A fűtőgyereket és egy Buntford nevű munkást, akik a kazán előtt álltak, továbbá Simon Antal gépész és Halász Imre előtt, akik a gép tetején dolgoztak, a kiömlött gőz és a szét hullott kazánrészek nyomban megölték. Ezen kívül Kovács Antal, Mudries József és Vancsics Milos munkásokat, akik a gép közelében állottak, a kiömlött forró gőz teljesen össegezte, úgy hogy mind a három a halállal vívdók. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség a gőzmérőóra bedugulása idézte elő és emiatt nem mutatta a kellő gőzmennyiséget.

* **Kőművesek sztrájkja Szabadkán.** A kőművesek sztrájkja kiegyezéssel véget ért. Tegnap tárgyalták ugyan is a kőműveseknek Molczar ellen emelt panaszát Szalay Mátyás iparhatósági főnök előtt. Molczar Károly személyesen jelent meg, a kőműveseket 10 megbízott s Mamuzsich Agoston ügyvéd, az általános ipartestületet dr. Reismser Lajos iparhatósági biztos, a kőművesek ipartársulatát Lulits Jakab elnök és Rogits István alelnök, valamint dr. Janiga János társulati ügyész képviselték. Molczar kijelenti, hogy nem ismerte a szabályrendeletet, de most miután megismerte, magára kötelezőnek ismeri el, de kijelentette, hogy több kedvezményt nem ad, amit a munkások nem is követelnek. Kijelenti még Molczar az egészségnek írásba foglalkásokr, hogy az összes eddig alkalmazott munkásokat vizsgálta, de a munkát csak a ministeri jóváhagyás megérkezése után folytatja.

* **Fegyelmi egy városi algező ellen.** Kolonics Károly szabadkai városi algező ellen a fegyelmét megelőző vizsgálat elrendeltetett és pedig azért, mert az Osztrogonacz János-féle sikkszászt ügyből kifolyólag tisztviselőtársai s különösen Mamuzsich polgármester elleni vallomásra vette rá az elbocsájtott díjokat. Hogy ez tényleg megfelel-e a valóságnak, azt a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

* **Hivatalvizsgálat.** Vass Ferenc zombori pénzügyvizsgálatosi fogalmazó Zentán az összes hivatalokban a napokban vizsgálatot tartott.

* **Eljegyzés.** Bölesházi Liphay Reinhold Pál, jegyet váltott Lukits Margit kasszonyval Zomborban.

* **A fiatalos kötekedés áldozata.** A Mateovics-on arató tatabáza fiatalág között kiiltt versenyből haladós szerencsétlenség történt. Ugyanis egyik fiatal 20 éves arató: Tüske Joachim átkiiltott a másik csapatban dolgozó Juhász Mihálynak: híresk, mi már másodsor ha marabb levágtuk a kijelölt darabunkat, mit az szón élkilt nem hagyvín, kiesnylő s csufolódó módon kiiltott vissza, jelezvén Tüskeinek testi Eibáját s ez a kötekedés estig tartott ugyanígyra, hogy midőn ez hazafelé menet is folytatódott, Tüske a csufolódó Juhász a többiek nógatisára arezul ítítte, mire a kötekedés megszűnt; de bosszút esküdvén, Juhász elbeszélte indulatosabb esecének Sándornak az esetet s egyutt megbeszélve a dolgot, misnap jul 7-én, mikor este a munkára kiment munkások lefekdttek, Juhász Sándor a bátyján ajtt csúfságot megbosszulandó,

felkereste a már fekvő s mitsem sejtő Tüskeket s egy a szívének irányzott kézzurásal egy dőfőre agyonszurta. A szerencsétlen Tüskeket a hatóság által elrendelt felbonozolás után jul. 8-án estefel temették el nagy részvét mellett, a merénylő Juhász pedig az igazságszolgáltatás kezébe adatott.

* **Dr. Breznay Ernő, ezredorvos, Orsova, Krassó-Szörény megye:** a Kristály vizrel ezeket írja: „A „Krisztály” hegyiforrás vize, mint egészséges, kellemes ízű, szénsavdús üdítő ital oleosága, jól szállhatósága s esinos kiállítása révén nagy jóvőre számíthat.”

* **Angyalcsinálás.** A szabadkai rendőrség letartóztatta Rufi Teréz hírhedt javasasszonyt. Ifkovics Ivandékics Czeecilnek mosó- és vasalóintézte volt a Kossuth-utczában. Mikor az anyaság jelei mutatkoztak rajta, Rufi Terézhez fordult, hogy segítsen neki. A boszorkány adott valami szert, amittől a csecsemő elvetélt; Rufi Teréz a magzatot az üzlet alattl pénzéden elásta. Az anya azonban folyó hó 5-én meghalt. A rendőrség megindította a nyomozást, a gonoszlelkű asszonyt elfogta és letartóztatta. Az elásott csecsemőt a legszorgosabb utánjárással sem bírja a rendőrség megtalálni.

* **Margit-Crème.** Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen híres aradi gyógyyszerész ezen kiváló arekendésőt ne ismerné. Ugyanis az összes szepítő szerek között a Földes féle Margitkrém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, sem higanyt sem ölmet nem tartalmaz, a bőr mindennemű tisztátalanságait, szepit, pattanást stb. néhánnyan alatt eltávolítja és az arcot széppé, üdívő varázsolja. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél és minden gyógyszertárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

* **Sok a joból is megárt.** Kereskedő János jankováci illetőségi szabó segéd, ki Halason Fekete József szabó üzletében van alkalmazva, mult vasárnap egész éjjel mulatott, Reggelre a sok szeszöló annyira megzavarodott, hogy örület tört ki rajta, ruháit lehányta magáról s amúgy Adám koszfűtben akarta a „blau montagot” élvezni. A rendőrség kiküldött emberei előtt dühöngeni kezdett s 3 maros rendőrnök alig sikerült lefogani s a városi közkórházhoz szállítani, innen bevitték megfegyelvés végett a kórházba, hol, miután teljes részegséget kialudta, a jobbik esze is megjött, mire elbocsájtott. Hiába!

* **Az adai m. kir. földműveliskola** f. évi ézváró vizsgálatá f. hó 7-én folyt le nagy számú érdeklődő közönség jelenlétében. A zentai Gazdakör az idén is képviselve volt a tanulságos vizsgálaton, melyre Novoszell János egyleti titkár vezetése alatt mintegy 40 körli tag rándult le Adára, hol a tanári testület által a szokott előékenységgel fogadtatt.

Intézetek és egyletek figyelmebe!

Az összes szükségeslendő nyomtatványok, könyvecskék és naplók sokkal olcsóbban kaphatók mint bárhol: Oblá Károly könyvnyomdájában Zomborban!

)(**Nagyothallóknak.** Egy gazdag úrnó, a ki Dr. Nicholson mestersége földobja, által nagyothallásából és fildözéséből teljesen kigyógyítottatott, intézetének, 25,000 fotnyí ajándékot adott oly ezébből, hogy olyan siket és nagyothalló személyek, kiknek nincs módjukban a földobokat megszerezni, azokat ingyen megkaphassák. Levelek: 6240. sz. alatt Nicholson „Longcot” intézetének Gunnersburgh, London. W. ezimzendők.

Csarnok.

Bács-Bodrogh megye tanügye.

(Vége.)

A népoktatási tanintézeteknél alkalmazott tanítók száma tekintetében vármegyénk az összes törvényhatóságok között a harmadik helyet foglalja el (898), mert Budapestnek 1511, Pest vármegyének pedig 1256 tanítója volt. Bács megye után negyedik helyen Nyitra 800, ötödik helyen pedig Bihar megye 700 következik. A vidéki városok közt Szabadka 113, a negyedik helyen áll Szeged 267, Pozsony 143 és Zágráb 112 után. Nagy-Várad tanítóinak száma Szabadkéval egyenlő, de Debreczennél 93, már tetemesen csekélyebb.

A törvényhatóságok magyarságát élelően illusztrálja a népoktatási intézetekbe járó magyar anyanyelvű gyermekek számaránya. Vármegyénk e tekintetben sajátos ethnografiai viszonyai folytán számos más szerencsésebb viszonyok közt levő megye által meg van előzve s az összes törvényhatóságok között körülbelül közép helyet foglalja el 41%-ával Szabolcs 100%, Hajdu, Heves, Jász N. K. Szolnok és Csongrád 99%, Pest 81%, Arva 1%, Turóc 29%, Liptó 3%, Szeben és Szepes 30%, Krassó-Szörény 30%, Fogaras 40%, Sáros 50%, Temes 60%, Nyitra 24%-os magyarsága mellett. Városainkban a magyarság Baján 80%, Szabadkán 60%, Újvidéken 34%, Zomborban 29%-ot tett ki.

A ministeri jelentés nem tünteti fel, de az ott közölt adatokból könnyű kiszámítani, hogy úgy nálunk, mint más törvényhatóságoknál 1—1 tanítóra hány mindennapos iskolába járó tanköteles jut. A számítási eredmények azt mutatják, hogy Bács megyében 77, Baján 44, Szabadkán 55, Újvidéken 40, Zomborban 40 tanuló; Pest megyében 70, Budapestben 38, Bihar megyében 75, Csongrád megyében 109, Szegeden 40, stb. tanuló esik egy-egy tanítóra.

Ezek után legyen szabad a kir. tanfelügyelőség által legújában összeállított statisztikai adatait is röviden ismertetnünk, melyek bár a ministeri jelentéssel szemben alig egy évnyi különbséget ölelnek fel, mindazáltal a haladás világos képét tüntetik előnk.

A kir. tanfelügyelőség legutóbbi 1900 évi statisztikájában ugyanis a következő főbb számadásokat találjuk: 1*)

Az összes tankötelesek száma 118,196; a tényleg iskolába járók száma 101,563, melyből a mindennapi népiskolába 72,855, az általános ismétlő iskolába 17,252, a gazdasági ismétlő iskolába 6798, iparos tanoncz iskolába 3122, alsó foku kereskedelmi iskolába 75, felsőbb népiskolába 78, polgári fiú- és leányiskolába 720, felső kereskedelmibe 7, középiskolába 626 gyermek járt. Vallásra nézve a tankötelesek következőleg oszlottak meg: róm. kath. 64,506, gör. kath. 1744, gör. keleti 18,186, ev. ref. 3923, ágost. evang. 11,232, unitárius 2, izraelita 1760. Anyanyelvre nézve volt: 40,246 magyar, 32,930 német, 4342 tót, 18,186 szerb, 4115 bunyevác és sokac, 1744 ruthén.

A megye területén és Zombor városban összesen 405 népiskola állott fenn, melyek közül jellegre nézve állami volt 13, községi 66, róm. kath. 167, gör. kath. 1, gör. kel. 76, ev. ref. 15, ágost. ev. 33, izr. 35, magán 2, egyesületi 2. Fokozatra nézve volt: 395 elemi, 1 felsőbb nép és 9 polgári iskola, gazdasági ismétlő 21, alsófokú kereskedelmi iskola 1. Népiskolai oktatás céljaira összesen 948 tanterem szolgált.

A tanítás nyelve magyar volt 185,

1*) Ezen számadatok csupán a vármegyei községeire és Zombor szab. kir. városra vonatkoznak, mert Baja, Szabadka és Újvidék városok 1898. év óta külön tanfelügyelőségi kirendeltség alá tartoznak s így azok statisztikai adatai külön állítottak össze.

német 54, tót 12, szerb 90, bunyevác-sokac 3, ruthén 1, német-magyar 38, tót-magyar 2, szerb-magyar 8, ruthén-magyar 2, bunyevác-német 8 iskolában.

A nem magyar nyelvű elemi iskolák közül a magyar nyelv sikerrrel tanítottatott 174, megfelelő siker nélkül 46 iskolában.

Alkalmazásban állott a népoktatási intézetekben összesen 944 tanító, kik közül 33 állami, 161 községi, 444 róm. kath., 3 gör. kath., 144 gör. kel., 33 ev. ref., 76 ág. evang., 44 izr., 2 magán és 4 társulati iskolánál működött. A tanítók között volt okleveles 927, oklevél nélkül 1700. Az elemi iskolánál működött 905, felső népiskolánál 4, polgári iskolánál 35 tanító. Rendes tanítói állást foglalt el 913, segéd v. helyettesi állást 31 tanter. Nemre nézve a tanítók között 721 férfi és 223 nő volt. A magyar nyelvet csak 2 tanító nem bírta.

Óvókelethez korábban levő gyermek a megyében 45,817 találtatott, kik közül kelő felügyeletben részesült 38,257, nem részesült 3787, az óvodába tényleg bejárt 10,866 gyermek. Óvoda volt összesen 81, nyári menedékház 28, általános menedékház 2. Jellegre nézve az óvodák közül állami 4, községi 58, egyesületi 3, róm. kath. 9, gör. kel. 6, magán 1. Foglalkozási nyelvre nézve a kisedvóvódiák ekként oszlottak meg: 6 magyar, 3 német-magyar, 1 tót-magyar, 11 szerb magyar.

A mi az iskolák alap vagyonát illeti, a megyében levő iskolai ingatlanok becserkéje összesen 5,922,953 koronát, a tőkepénzek és alapítványok összege 580,383 koronát tett ki. A személyi kiadások 1,156,873 koronába, a dologiak 185,550 koronára, vagyis összesen 1,342,423 koronára ruktak. 2*)

A kisedvóvódiák fentartásán szolgáló ingatlanok becserkéje 69,000, a tőkepénzek 46,000 koronát tett ki. A személyi kiadások 73,394 koronába, a dologiak 19,611 koronára ruktak. 3*)

A ministeri jelentés fentebb ismertetett adatait a kir. tanfelügyelőség 1900. évi statisztikai adataival egybevetve, azt látjuk, hogy a városoktól eltekintve, a Bács megye tanköteleseinek száma egy év alatt 2739-el, az óvodáköteleseké pedig 2556-al, a tényleg iskolába járók száma 3170-el növekedett. A tanítók száma ezen egy év alatt 46-al, az óvónőké pedig 12-el, az iskolák száma 21-el, a gazdasági ismétlő iskoláké 5-el, az állami elemi iskoláké szintén 5-el szaporodott.

Népoktatási tanintézeteinek közállapotának ismertetése végett még a következőket kell e helyütt megemlítenünk. A megye területén a volt határvidéki 14 községen kívül 53 község bír külön iskolai alapvagyonnal. A gazdasági oktatás céljaira szükséges faiskola minden községben létezik. A megyében olyan tanítói állomás, melylyel a törvényben megállapított legkisebb javadalma egybekötve nem lenne, nincsen. Allamsegély útján 3 községi, 1 ág. ev. és 1 ev. ref. tanító állás javadalmának kiegészítése történt 854 korona összeg erejéig. Tanítóink közül öt-ötödös kárpótölék ezimen 20 községi, 7 róm. kath., 11 gör. kel., 43 ág. ev., 21 ev. ref. és 18 izr. vagyis összesen 140 tanító részesült 100—100, összesen 14,000 korona államsegélyben az állami iskolákon kívül.

Zuglókák a megyében, néhány szállásokkal benépesített puszták kivéve nincsenek.

Az iskolák államosítása több községben folyamatban van. Igy B. Martonos és 2*) Huszónót év előtt (1876.) a megyében levő iskolák kiadásai csak 398,871 forint lettek ki.

3*) Az 1877. évi tanfelügyelői jelentés szerint akkor az óvodák összes személyi és dologi kiadásai csak 14,630 forint 50 krajt lettek ki.

Csantavéren 3—3 szállási iskola, Vaskuton, Dautován és Kerynáján 2—2 tanító belföldi iskolának állami szervezése, továbbá Monostorszegen a községi 5 tanító iskolának államosítása és 3 tanítói állomással való kibővítése, végül Gyulafalva, Kis-kéri és Wekerlefalva községben 1—1 új állami iskola szervezése iránt a tárgyalások megindítottak.

A népiskolánál alkalmazott tanítók összesen 9 egyesületek rendelkeznek, t. i. az állami és községi tanítók részére alakult Bács B. megyei községi tanító egyesület; a róm. kath. tanítók részére, a bajavidéki, bács-tiszavidéki, a zomborvidéki, a bácskulai és az újvidék-palánkai róm. kath. tanító egyesületek, végül az ev. ref. ágost. hitv. evang. és izraelita tanító egyesületek. A gör. kel. tanítók esperesi kerületek szerint tartanak körli üléseket, de alapszabályszerű egyesületet nem alkotnak.

A magyar nyelv sikeres tanításáért a vallás- és közoktatás nagy kir. minister ur adományából 2, a br. Rudics féle alapítványból 16 és a Korbay-féle alapítványból 3, vagyis összesen 21 tanító részesült jutalomban.

A vármegye közizgatási bizottsága a lefolyt évben 1041 iskolai ügyet tárgyalt.

A fentebbiekben foglaltuk össze röviden Bács megye tanügyére vonatkozó fontosabb adatokat, melyekből világosan kitűnik, hogy vármegyénk közoktatás tekintetében is az ország legelső törvényhatóságai közé tartozik. A midőn azonban ezt örömmel konstatáljuk, el nem zárkoztunk egyáltalán annak kijelentése elől sem, hogy az iskolaügy terén itt-ott még sok a tenni való. Az iskola fenntartók további fokozott áldozatkészségére és a tanköteleességi törvény végrehajtásával megbizott hatóságok lelkiismeretes munkásságára nemcsak másutt, de nálunk is még nagy a szükség. Az eddig elért szép eredmények után azonban bizton remélhetők, hogy oktatásügyünk fejlődése jövőben mind nagyobb és nagyobb arányokat fog ölteni s ekként a szellemi kultúra terén is el fogja nyerni vármegyénk a többi testvér törvényhatóságokkal szemben ama legelső helyek egyikét, melyet részére impozáns területi és népességbeli nagysága, valamint anyagi gazdasága már előre is biztosít.

dr. Dadás Gyula.

Irodalom.

— A „Vasárnapi Újság” július 14-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „László Fülöp” (20 képpel László Fülöp rajzai és festményei után, és képpel a művész műterméről). Dr. Lázár Bélától. — Költemények: „Az anjai akácia”. Szabolcska Mihálytól; — „Beleégés álán”. Lamperth Gézáltól. — Regénytár: „A halász” regénye. Irtá Szemere György (Neogrady Antal rajzaival) — „Rejtelmes történetek: A római király.” Regényes rajz (képpel). — „Magyarország 1806-ban.” Reinhard asszony levelei magyarországi utazásából. Közli Bertha Sándor. — „Mesterséges drágakövek.” — „Hohenlohe a volt német kancellár” (arcképpel). — „Gróf Goluchowsky Agenor emlékszóbránk leleplezése Lembergben” (képpel). — „Régi naplárak és jóslások.” — „Fényképezés a tenger melyében.” — Irodalom és Művészet. Közintézetek és Egyletek, Sakkjáratok, Képtalány, Egyveleg, stb. rendezheti rovatok. — A vasárnapi Újság előfizetési ára negyeder négy koroná, a „Politikai Újdonságok”-kal és „Világunk”-val együtt hat korona. Megrendelhet Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, legelőször újság a magyar nép számára, fél-évre 2 korona 80 fillér.

— Régi metszetek közt lapozgatva, csodálatosan lep meg bennünket a mult idők

hangulata. Ezekből a sárga, dohos szagu lapokból az emberiség egész történelmének kísértete szál elének. Közintiben megterestek a lap, melyen egy-egy hosszú fűrész, spanyol kalapos fiatal ember, egy-egy kopasz, vézna testével drága palástjában egészen elvesző püspök, egy-egy nagy szakállu, tollas kalapos, egyenes kardu fejedlem képe tekint felénk. Az esetlen alakok, a lehetetlen ruhák, a nagy fejek és parányi kezek, a ruhába temetett emberi forma, a czimerekkkel körülrakogatott tájkép, egy-egy minden szépségéből kivételkötött óriás palástu, bárszony-tengerben szinte fuldkló, de akkor szőpnek tartott asszony tekintete az évszázadok suhanását esendíti fülünkbe. Akinek a képe csak ránk maradt, mind nagyobb ember volt a többinél; akit milliók vezérüknek ismertek, akinek a vonásait képiró át akarta hagyni a jövőre, akinek az eszméi segítették a világot bármily kiesiben is mászá formálni és akiknek története, élete számtalan bizonytalanságból nagy nehezen kihüvelyezett pár sor nyomtatott betű, amelyről senki sem tudja, igazság-e vagy tévedés, való történet-e vagy félreértés, amelynek az igazsága ki fog-e derülni és meg fog-e maradni, vagy amelyet egy szobatudós egy Beitraggal össze dönt. Az Ó-korból szobrok maradtak ránk, néhány szép és nagybecsű képmás. A Középkor nagyjait idomtalan, iszonyuan husszu, rettenetesen felfegyzvert és rendesen orosz-lánflón taposó sírszobrok őrzik. Aztán megjelennek a kis órmek, rajtuk egy-egy arcz, egy jelmoudat, egy ezimer, pajzs, vagy egy-egy jelent, mindenik nagy állomás az emberiség történetében. Aztán jönnek a képek, metszetek, rajzok, egy-egy emberl léleknek a kifejezését, eszméit őrizve meg a papíron vagy a vászonon, egy-egy emberi arczot, melynek vonásaiban eszmék tükröződnek, eszmék, amelyek egyszer a világra hatottak. Egy-egy arcz, egy-egy sor a világtörténetből, kifejezje egy-egy emberi léleknek, amelyre hatott az akkori nevelés, az akkori élet. Ezek a képek a szemléltető világtörténet. Minden, amit a multból tudunk, ez a csomó kép és egy csomó okirat. És mily számalmasan keveset mondanak ezek az arczok! A képirók ügyetlensége meghamisította a történelmet s a tudomány töredékessége meghamisítja az okleveleket. Abból, amit az ezredék éltek át, ez a pár adat jutott el hozzánk, amelynek biztosságáról senki sem lehet bizonyos. A legnagyobbak is csak egy berajzolt papirlapot és egy fekete betűkből kétes bizonyossággal összeállított sort hagytak maguk után. Ez volna hát az egész történet? Oh nem, Adámtól Napoleonig egy sem halt meg anélkül, hogy életének valami nyoma ne legyen mindünknek az életében ma, akár vagyunk frakkos és bádoginges gentlemenek, akiknek a történelem csak változó jelenetek kaprizatos színjátéka, akár egyszerű falusi paraszt, akinek a világtörténet nem jelent semmit öntudatosan, de öntudatlanul je lenti az ő lassu emberré és egy nemzet tagjává lételét, akár művészek, akik csak szines, visszajáhetlenül elmúlt jeleneteket átnak benne, akár filozófusok, akik az élok összekapcsolódását a végtelenségig

követni bírják: mindünknek a lelkében él minden embernek a nyoma, aki valaha a világon élt. És ezekről a régi metszetekről, amelyekben egy-egy lehetetlen frizurájú dáma, egy-egy nevelésesen öltözött, meglehetősen kifejezéstelen arczu férfiú tekint reánk, egyuttal egy-egy emberi kor-nak az eszméi szállanak felénk, titkosan, rejtelmesen és a nehéz szagu metszetek közt a mult helhelte imbolyog. Ezeknek a régi képeknek a kiadásával igen nagy szolgálatot tesz a tudomány és irodalomnak, sőt a művészetnek is az a vállalat, amely Nagy Képes Világtörténet címén immár a VII-ik kötetig jutott a melyet Marczali Henrik, a tudós egyetemi tanár szerkeszt. A nagy munka 12 kötetben lesz teljes. Egy egy kötet ára diszes félbörötésben 16 korona; fizetelenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int Rt. Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Szerkesztővel értekezhetni: délelőtt 7-8 és délután 2-3 óráig.

Tudomásul. Szerkesztői üzenetek ezentúl csak a vasárnapi számban fognak megjelenni.

F. Veprovics. Szives figyelmét köszönjük, — legközelebb ismertetjük a projektust.

St. H. Zombor. Közleményeit a jövőre is kérjük. — Kivált aktuális kérdéseknél óhajtánánk véleményét birni. Sic itur ad astra!

Z. nek. Munkásságát méltányoljuk, kérjük is. De Ön se kívánjon tőlünk lehetetlenséget. Senki kedveért meggyőződésünket és véleményünket el nem hallgatjuk. Annnyira egy tudósítónkat sem hatalmazhatjuk fel, hogy egyedül ő legyen illetékes bizonyos dolgokról ítéletet mondani. Szép az önfeláldozó pártolás, — de csak bizonyos határig, míg más jogkörébe nem ütközik, — azontúl pedig jön a közvélemény, azt pedig mi szolgálmi akarjuk — és ellenszolgáltatókért az elvünket nem függesztjük föl. Ezt Önnek is be kell látnia. Ugyen a jegyző kifogástalan, mi leszünk az elsők, hogy megvédelmezzük őt, de míg ellenkezőtől vagyunk értesülve, addig alkotott véleményünket megmondjuk és el nem hallgatjuk. Különböben szent a béke köztünk.

S. K. Zombor. A bácskai romantikát — miért nem közöltük? oka egyszerű. A családi dolgokban senkinek sincs joga beitolakodni — az teljesen semleges terület fog maradni előttünk. Pénz vagy szerelem miatt történt e szöketés, ez lehet pro-és contra naphosszat vitámi — de eldönteni nem a mi hivatásunk. Csak az uborka idénynek lehet betudni, hogy több fővárosi sajtó még vezércikket írt ez esetből kifolyólag — a legutósebb információk is ezen, és amint mi látjuk Ön is ezen téves információk hibájába esett. Hogy a férfi egy elszegényedett család sarja, hogy a zsidó apa nem akarta kereszténynek adni a leányát, hogy a fiú családjának tudta és számításai szerint történt volna a szokás stb efféle állítások, — a melyek nem felelnek meg az igazságnak — mind oly momentumok, melyek csak azt bizonyítják, hogy az ügyet mindkét részről bizonyos elfogultsággal tárgyalják. Kérjük, hogy másról írjon nekünk cikket ily animozitással, ne efféleről.

Kossuth-szobor — Zombor. A pénzadomány tudunkkal a zombori takarékpénztárban van elhelyezve, — a Lizottság ölnöke: Cziedler János. Tessék csak azt ő reá bizni, ha ideje jön és lehet — majd nyélbe üti ő, — mint ahogy nem egy üdvös és szép eszmét már megvalósított.

J. L. Zombor. Hát az igaz, hogy egy második artézi kut nagyon is elkellene Zomborban, furják is már régóta a honvédek kaszánya előtt — a tornyos bódét nem látja? Málhol azért nem furták, mert érdekünk elsősorban, hogy a honvédség jó és tiszta vizet kapjon. Közleménye — mely telve van gyantsításokkal — nem közölhető.

M. K. Beszár. Uram nagy tévedésben van. Jegyzőjűkkel se szó se írásban sohasem beszéltünk ez életben — tehát minket nem befolyásolt — bár tudtuk, hogy e lapok hasábjain évekkal előbb erős vadak hangoztak fel ellene, — de azért mi az elismerést az érdemért megadtuk — a jövőre is hasonló esetben megteesszük. Ami jó — az dicsérendő, ami rossz az elítélendő. Ez a mi elvünk.

Közgazdaság.

Mély mivvelés.

A szellem mélyítése, a kultura szorosán összefügg drága anyaföldünk mélyítése, behatóbb mivvelésével, — példa erre nyugot Europa, hol az előrehaladt szellemi kultura magával ragadja a behatóbb talajmivvelést is. Televény dús talajunk az alföldön kiválósága mellett forró tulajdonsága miatt sokszor aszályban szenved, és ha többször nem jön eső, esontá keményedik és a nemesebb földtermények azután elesenevésznek, csak a gaz íti fel fejét.

Szárzásra hajlandó talajunknak a mélyebb mivvelés hozna megváltást, mely feltárva az altalajt is a légköri behatásoknak megnyitná így a csekély termőréteget el lévén zárva, szántóföldjeink sokszor kemény utakká válnak. A 4-5 hüvelyknyi mivvelés alatt álló termőréteget csekély, hogy a légköri csapadékok rendszeren keringenek, behasannak, felszivódjanak, mivel a kisebb csapadék, a harmat például, a kemény felszínen hamar felszárad, a nagyobb csapadékok, az esők fel nem szivódhatván, nedvességgel a növényeket túl telítik és tönkre teszik. A termőrétegnak legalább is 10 hüvelyknyi mélynek kell lenni, hogy a légköri befolyások azt termékenyítőleg hassák át, a levegő, a hó, a hideg és a csapadékok.

Folyó medencénk dús talaja ezer éves csekélyebb szántás miatt a felső rétegben kimerült, és itt a legfőbb idő, hogy ezen gazdag altalaját megnyissák, és pedig lépésről-lépésre adjuk át mélyítéssel a mélyesnek, és felszabadítsuk azon tőtlenül, a világ teremteső óta használatlanul fekvő erőket, fémeket és savakat, melyek terms átlagának feltűnően számba vehetően fokozhatják. A mély kultura leginkább kapás növényeinknek szükséges, melyek a gyökérzet miatt mélyen a földbe hatolnak, felszívó erejüknel fogva mély talajt igényelnek.

Legalább őszkor ugarolnak fel mélyro a tengerinek szánt földeket, a mélyebbre

felszántott talaj még száraz időjárásakor is kielégítő nedvességet nyújt, és a kapa és ekéveli megművelése a növénynek behatóbb szántás mellett könnyebb és hatásosabb lesz!

A mély művelésről elmélkedve meg kell a cukorrépa termelésről emlékeznem, mely a mély kulturájánál fogva, valódi kulturnövény, és a talajt kerti minőséggel látja el. A cukorrépa földforgató, melyítő, tisztító ereje miatt valóságos ideális növénytermelést idéz elő a vetés forgóban. miről személyesen volt alkalmam meggyőződni, és mint életvetemény mást felülmul. Ha cukorrépa termelést magunkra vállalunk, a belterjes művelést kötelességszerűen és kényszerrel vállaljuk magunkra és ezen „muszáj” sokat, mindent jelent gazdasági üzemünkben, mivel tudjuk, felfogjuk a hasznost, a cselezitit is, de tetteleg hívei csak akkor leszünk, ha a szükség azt reánk kényszeríti.

A talaj kellő következetes mélyítése csak akkor lehető, ha szakítunk külterjedésében, munkáiban arányokat nem ismerő rendszerrel, ha kevesebb szemtermelésünk mellett Korizmic László, régi hírneves gazdasági író nagy eszméjét megvalósítjuk, azaz kellő arányokat hozunk gazdasági üzemünkbe, a mostani rendszerre az aránytalanság és túltengés rendszere ez ellen kell küzdenünk.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

Hirdetések

felvételnek legolcsóbb árak mellett
lapunk
kiadóhivatalában.

3278. szám.
tkv. 1901.

Árverési hirdetmény.

Az apatini kir. járásbírósg mint tkv. hatóság közhírré teszi, hogy Nakulov Ignát végrehajtónak Miroszávlyo Péro és trsai végrehajtónak szenvedett elleni 200 korona tőke s jár. kielégítése miatti ügyében az ó-szlapári 969. számú betétben A $\frac{1}{2}$ sor 2262 hrsz. 169 □-öl szántó 33 kvj. a 2264 hrsz. 813 □-öl 214 kor. a 2296 hrsz. 695 □-öl 183 kor. a 2325 si hrsz. szántó 139 kvj. az ó-szlapári 970 sz. betétben 2298 hrsz. 266 □-öl szántó 51 kor. kikiáltási árban a társtulajdonosok jutalékával együtt Ószlapáron a községházánál, azonban az özv. Nagulov Péráné javára C 1 alatt bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti joggal terhelten 1901. évi augusztus 16 napján d. e.

10 órákor bírósági végrehajtási árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első egy hó, a másodikat 2 hó, a harmadikat 3 hó alatt mindig az árverés napjától számított 5% kamattal együtt a zombori kir. adóhivatal mint bírósági letétpénztárnál befizetni, s a vétel után járó kimutatói illetéket viselni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

Apatin, 1901. június 6.

Kir. járásbírósg mint tkv. hatóság.

Mészöly

kir. aljárásbíró.

LIPIK

Szlavóniában

I. rangú fürdőhely.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasút állomása (Dugosellőn át) Anona kívül Pakrac-Lipik déli vasút állomása. Zónatarifa köz, vetlen kocsiosszokóteleppel május-szeptember Szegec-Lipik d. n. 4.34 és vissza Lipik-Szegec d. e. 8.35.

Ki t ü n t e t v a: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel, Főnyesen berendezett gyógytér, kavéház és vendéglő, nagyszabású park, fedett sétány külön gyógyszállók, gyermek gyógyintézet, pompásan berendezett fürdőépületek. Villanyos világítás.

Felülmulhatatlan hatása gyomor-, bél- és végehurtnál, köszvény és eszuszobajknál isehalasnál, esantbajknál, mindennemű hurotos bántalmaknál valamint minden mérleg- és vérbetegségnél.

Hivatalos fürdőorvos: Szemerey Bertalan dr.

Jódhévíz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Edesky L. czegetől Budapesten.

Jódtartalmú fürdőhely a fürdőgazagató-ágnál rendelkezhető. Bővebb felvilágosítással szolgál

a fürdőgazagató-ság.

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER

BUDAPEST.

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Marathid és nyugotti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza,

árpa vagy rozs közül kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közül

és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó Trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó Trieurök:

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek

minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutfahr és Müller,

Linckasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

KLYTHIA A BŐR ÁPOLÁSÁRA

RIZSPOR

Az arzbőr szépitése és finomítása. legelőgánsabb toilleto-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszin vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. es. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz.

Taussig Gottlieb

es. és kir. udvari toilleto-szappan és illatszergyár, BÉCS I., Wollzeile 3. sz.

Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs. kereskedő-czégnél.

Elő es. és kir. osztrák-magyar királyság zász.

Hömlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (szájt házában).

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalomak, es. és kir. katonai intézmények, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E hömlokzat-festékek, melyek mézben főzölhető, azaz állapotban porakban és 40 különböző mintában különként 16 król fölfele szállítanak és a mi a festék szantimentaságát illeti, azonos olajfestékek.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldet.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás!
Legyen mindennapi italod!
 Kapható: Minden nagyobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Nem közönséges borostyán vagy borszeszlakk, hanem könnyen illő készítmény szép fényre, erős elfedő hatással és gyors száradással. A padló kiválóan elegáns külsőt nyer.

Uj Nagyszerű Uj
 máz padlóra, falakra, bu-
 torokra, stb.

„EOLIN-LAKK“

törvényileg védve.

Befödi a régebbi fényezéseket, kapható 5 féle színben.

Azonnal szárad szagtalan.

Szín és fény egy behuzással.

Tartósság szavatolva.

Zomborban: Paresetich Károlynál
 Deák Ferencz-körút 205

GLOBUS-PUTZ-EXTRACT
 Bestes Putzmittel für alle Wände
 Fritz Schulz jun. Leipzig
 Nur Licht mit Firma u. Globus in rothem Streifen
 Bestes Putzmittel der Welt!

Sokkal jobb a törős tisztító pomadénnál a Globus tisztító-árvonalt

Legujabb kintetés! **arany érem**
 az 1900-iki párizsi világkiállításon.
 A vagy ipar kollektív kiállításában.

Fritz Schulz jun. részvénytársaság
 Leipzig és Eger.
 Mindenütt kapható!

Magyar kir. földmivesiskolát jó sikerrel végzett

gazdasági előjárói

állást keres egy 37 éves nő ember, a ki már 5 1/2 évi gyakorlattal bir, rögtöni belépésre, vagyis augusztus elsőjén. Beszél magyarul és németül.
Czím a kiadóhivatalban.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zuzók és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzések aszalására, gyümölcs-vágó és hámczógépek, legujabb szerkezetű szab. önműködő „Syphonia“ gyümölcs és szőlővesző permetezők, gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

es. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.
BECS. II. Táborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárusitók telvétetnek.

Szivattyúk M é r l e g e k,

minden neme házi és nyilvános cölökre, a mezőgazdaság-, építkezés- és iparnál.

Csővek, tömlők, csapok stb. stb.

Szivattyú és gépgyártási betéti társaság

W. GARVENS, WIEN, { I. Schwarzenbergstrasse 6.
 I. Wallfischgasse 14.

Kapható: technikai és gépüzletekben, kútkészítőknél stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

legujabb javított rendszerű tizedes, futósúlyú és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari cölökre.

Embermérlegek, mérlegek házihasználatra

TUNA GUSZTÁV áruháza
 ZOMBOR.

**„Király-vászon-vállalat“
 gyári raktára.**

Mélyen tisztelt Asszonyom!

Van szerencsém becses tudomására hozni, miszerint összeköttetésem folytán sikerült a páratlan minőségű **»Király-vászon«** gyári raktárát megnyernem.

Példátlan módon nyilvánul a hölgyközönség megelégedése ezen **»Király-vászon«** iránt, mely körülmény arra indított, hogy egy végelet b. címére kegyes meglekintés végett küldjek.

A legnyomatékosabban kérem mellőztassék ezen vásznat **kibontva meglekinteni**; minősége és tartósságáért a kezességet mindenkorra elvállalom.

Ezen vékonyabb, mindenféle fehérneműre alkalmas 84 cm. széles **»Király-vászon«** 23 métert (régí 30 rőföt) tartalmazó végben **gyári áron 8 frt.** — krért (16 korona) t. czimednek legjobban ajánlhatom.

Kiváló tisztelettel

TUNA GUSZTÁV.